

2. Consolidated Resolution on Road Traffic, 14 August 2009 (ECE/TRANS/WP.1/123). Geneva, United Nations Economic Commission for Europe. URL: <https://unece.org/DAM/trans/main/wp1/wp1fdoc/ECE-TRANS-WP1-123e.pdf>

ОКРЕМІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ (ВОЄННОГО СТАНУ)

ПОЛІТОВА Анна

кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри права

Маріупольського державного університету

ЗЯТЬКО Йозеф

директор ГО «Східноєвропейська агенція розвитку» (Словаччина)

Для України дуже важливо досліджувати питання, пов'язані з міжнародним співробітництвом у боротьбі зі злочинністю. Це стосується і теми гендерно зумовленого насильства в умовах збройного конфлікту (воєнного стану). Беззаперечним є той факт, що останнім часом проблеми міжнародного співробітництва в цій сфері, стали постійним предметом обговорення не тільки у засобах масової інформації та наукових колах, а й викликають гострі дискусії й серед представників органів державної влади. Тому наукове дослідження цих питань має велике значення, а отже, є актуальним.

Як зазначав Є.В. Зозуля, сучасний стан співробітництва в галузі боротьби зі злочинністю МВС відзначається активною участю України в 11 міжнародних організаціях, включаючи ООН, ОБСЄ, ЄС, Раду Європи, МОМ та інші. Крім того, Україна здійснює співробітництво з регіональними та субрегіональними структурами, такими як ГУАМ, СНД, ОЧЕС. Це свідчить про широкий спектр партнерських зв'язків, які Україна підтримує з іншими країнами та міжнародними організаціями з метою спільної боротьби зі злочинністю [1, с.]. Проте, сучасний стан проблеми міжнародного співробітництва змінився не тільки через реформування правоохоронних органів, а й через збройну агресію російської федерації та виходу України з деяких угод, наприклад, СНД.

Основними документами, які регламентували міжнародне співробітництво у сфері протидії злочинності є Угоди (Протоколи, Договори, Меморандуми). Так, наприклад, Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Грецької Республіки про боротьбу з тероризмом, незаконним

обігом наркотиків, організованою та іншими формами злочинності, затверджену постановою Кабінетом Міністрів України від 19.11.2008 №1012, передбачає співробітництво і надання взаємної допомоги за такими напрямками боротьби: міжнародним тероризмом; незаконним виробництвом, вживання та розповсюдження наркотичних засобів та психотропних речовин; організованою злочинністю; піддробкою документів, грошей та інших цінних паперів; незаконним розповсюдженням вогнепальної зброї, боєприпасів, вибухових, хімічних, ядерних та радіоактивних речовин; міжнародною нелегальною економічною діяльністю, зокрема з відмиванням грошей; контрабандою, включаючи контрабанду предметів, що становлять історичну та культурну цінність, коштовного каміння і металів та інших цінностей; незаконним перетинанням кордону; угонами та крадіжками автотранспортних засобів; зі злочинами проти життя, основних прав та свобод особи. Також таке співробітництво включає: поліпшення методів та засобів підтримки та забезпечення громадського порядку; підготовку та підвищення кваліфікації співробітників правоохоронних органів; обмін інформацією про безвісно відсутніх, а також осіб, які знаходяться в розшуку [2]. Схожі положення є і в інших Угодах (Договорах, Протоколах, Меморандумах), зокрема, Угоді про співробітництво між Міністерством внутрішніх справ України та Міністерством внутрішніх справ Республіки Польща в боротьбі зі злочинністю [3]. Варто відзначити, що таких Угод (Договорах, Протоколах, Меморандумах) на офіційному сайті МВС України – 41. Разом з тим, прямої вказівки на міжнародне співробітництво у сфері забезпечення протидії гендерно зумовленому насильству не передбачено, а лише відзначено окремі його прояви.

Враховуюче вищевикладене, вважаємо, що міжнародне співробітництво у сфері протидії гендерно зумовленому насильству в умовах збройного конфлікту регламентується:

- *міжнародно-правовими актами:*

Статутом Організації Об'єднаних Націй 1945 р.;

Загальною декларацією прав людини 1948 р.;

Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.;

Міжнародним пактом про громадянські і політичні права 1966 р.;

Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права 1966 р.;

Пекінською декларацією 1995 р.;

Конвенцією ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW);

Женевською конвенцією про поводження з військовополоненими 1949 р.; Женевською конвенцією про захист цивільного населення під час війни 1949 р.; Додатковим протоколом до Женевських конвенцій, що

стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів 1977 р.; Додатковим протоколом до Женевських конвенцій, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру 1977 р.;

Протоколом про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності;

Конвенцією Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція) 2011 р.;

Резолюцією Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека», ухваленій Радою Безпеки ООН 31 жовтня 2000 р., та резолюцій Ради Безпеки ООН 1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122, 2242, 2467, 2493;

Резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року.

- національними законодавчими актами:

Законом України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV «Про міжнародні договори України»;

Законом України від 7 грудня 2017 р. № 2229-VIII «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;

Законом України від 20 вересня 2011 р. № 3739-VI «Про протидію торгівлі людьми»;

Законом України від 04 лютого 2002 р. № 1433-IV «Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють (Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітрю)»;

Законом України від 21 вересня 2010 р. № 2530-VI «Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми»;

Указом Президента України від 05 серпня 2020 р. № 306/2020 «Про національного координатора у сфері протидії торгівлі людьми»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 р. № 654 «Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 655 «Про затвердження Типового положення про притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють за-

ходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2021 р. № 145 «Питання Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2019 р. № 234 «Про затвердження Порядку формування, ведення та доступу до Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 27 червня 2003 р. № 987 «Про затвердження Типового положення про центр реабілітації для осіб, які постраждали від торгівлі людьми»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2021 р. № 531 «Про внесення змін до Порядку встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 824 «Про затвердження типових положень про денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, та спеціалізовану службу первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі»;

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 800-р «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року»;

Наказом Міністерства соціальної політики від 01 жовтня 2018 р. № 1434 «Про затвердження Типової програма для кривдників», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29 жовтня 2018 р. за № 1222/32674;

Наказом Міністерства соціальної політики від 11 грудня 2018 р. № 1852 «Про утворення Державної установи «Кол-центр Міністерства соціальної політики України з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22 грудня 2018 р. за № 1458/32910;

Наказом Міністерства соціальної політики від 03 липня 2019 р. №1037 «Про затвердження форм документів, із яких формується особова справа постраждалої особи, влаштованої до притулку для осіб, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 11 липня 2019 р. за № 772/33743

Наказом Міністерства соціальної політики від 30 листопада 2020 р. № 787 «Про затвердження Методики визначення потреб територіаль-

них громад у створенні спеціалізованих служб підтримки постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 12 січня 2021 р. за № 36/35658;

Наказом Міністерства соціальної політики України, МВС України від 11 січня 2016 р. № 4/5 «Про затвердження Інструкції зі збору та моніторингу статистичної інформації щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми»;

Наказом Міністерства соціальної політики України від 22 вересня 2021 р. №529 «Про затвердження форми обліку осіб, яким встановлено статус/відмовлено у встановленні статусу або продовжено строк дії статусу/відмовлено у продовженні строку дії статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми»;

Наказом Міністерства соціальної політики України та МВС України від 13 березня 2019 р. № 369/180 «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 02.04.2019 року за № 333/3330.

Наведений нами перелік міжнародно-правових актів та нормативно-правових актів України є не повним, а положення, що регламентують міжнародне співробітництво потребують поглибленого аналізу. Проте, така кількість нормативно-правових актів свідчить про прагнення нашої держави протидіяти гендерно зумовленому насильству, але значна частина перелічених нами актів не стосуються збройного конфлікту (воєнного стану).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Зозуля Є.В. Формування нормативно-правової бази та організаційне забезпечення міжнародного співробітництва МВС у боротьбі зі злочинністю в умовах становлення української державності. *Наука. Релігія. Суспільство*. 2009. № 3. С. 36-43.

2. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Грецької Республіки про боротьбу з тероризмом, незаконним обігом наркотиків, організованою та іншими формами злочинності, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2008 р. № 1012. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=05KKPA8C28&abz=8P7B3> (дата звернення 09.06.2023)

3. Угода про співробітництво між Міністерством внутрішніх справ України та Міністерством внутрішніх справ Республіки Польща в боротьбі зі злочинністю, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.1992 р. № 196. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_044#Text (дата звернення 09.06.2023)